

Krepak naš narod je in zdrav,
A če kaj pravega imamo — —
Še delati ne začne prav,
Omahne pa se zgrudi v jamo.

Nič noče dozoreti nam,
Kar kaj obeta! — to je grenko!
Kako se je mudilo vam:
Erjavec, Levstik, Šubic, Jenko!

Med te prvake smo sedaj vvrstili tudi Tebe, predragi pokojnik; tudi Tebi se je mudilo, nas pa si zapustil v neznosni boli!

Skromno zadostilo za to bol nam daje zavest, da se s Kersnikovo smrtjo malehno število naših nesmrtnikov-klasikov pomnoži za enega, katerega »Zbranih spisov« se skoro nadejamo, da odičimo z njimi svojo narodno knjižico ter na ta način najdostojneje počastimo pokojnikove mane!

Tebi, plemeniti rajnik, pa bodi lahka rodna zemlja, ki si jo tako ljubil ter z vsemi njenimi naravnimi lepotami in z ljudmi vred, ki po njej bivajo in uživajo — uvekovečil v svojih nedosežnih spisih!

Ivan Pintar †. Po dolgi in mučni bolezni je umrl dne 7. m. m. ob 8. uri zvečer mož, ki je bil sicer širši javnosti skoro neznan, a je bil vendar izmed najpridnejših narodnih delavcev — gospod Ivan Pintar, sourednik »Slovenskega Naroda«, urednik »Rodoljuba« in »Novic«. Pokojnik je bil jako skromen mož, kateri se je javnosti vprav bal, pri tem pa širokega obzorja in temeljito poučen v raznih strokah, zlasti v političnih vedah, v nacionalni ekonomiji in v matematiki. Rodom iz poljanske fare, je nekaj časa študiral na tehniki v Mittweidi, potem pa se posvetil žurnalistiki. Jurčič ga je pridobil za »Slovenski Narod«, pri katerem je, izimši nekaj let, ko je delal za »Slovenca«, deloval do svoje smrti. Urejeval je tudi »Rodoljuba« in »Novice«, sodeloval pri »Domovini« in svoj čas tudi pri »Soči«. povrhu pa dopisoval še raznim drugim listom. Prelagal je tudi rad iz ruščine in iz bolgarščine, in ti prevodi so bili priobčeni v raznih listih. Pokojnik je bil marljiv kakor čebela. Počitka ni poznal, a kadar ga je žurnalistično delo utrudilo, je iskal razvedrila v matematiki in astronomiji.

Pintar je dosegel starost 45 let. Pred nekaj meseci je obolel, a kot pravi žurnalist ni odložil peresa, dokler ga niso moči popolnoma zapustile. Bodi vrlemu možu zemljica lahka in časten spomin!

Poezije. Zložil Zamejski. — Nekak nov, rekli bi, revolucionaren duh je zavejal v našo doslej tako ponižno, nežno, vzdihajočo in solzečo se liriko, duh, ki obsoja vsako sentimentalnost, vsako umetno čuvstvovanje, ki ne priznava vrednosti osladnim romantičnim, domorodnim in pomladnim pesmim, duh, ki je krenil na nova pota, ki ne plava v fantastičnih, meglenih višavah, ampak ki gleda in proučuje življenje, ki išče motivov svojemu delovanju v realnem svetu, kjer trpi in dela, se solzi in raduje in umira izmučeni človek.

Stopili smo v dobo, ki z novimi, krepkimi, jasno izraženimi mislimi odpira pred našimi duševnimi očmi svet, pravi, živi svet, in čudimo se, da toliko časa nismo mogli pojmiti njega čudnega vrvenja in borjenja.

In ob tej metamorfozi naše lirike in našega pesniškega preobrata so izšle na svetlo poezije čitateljem »Zvonovim« dobro znanega Zamejskega, ki je že lepo vrsto let »Zvonov« sotrudnik.

Posebne razmere, v katerih biva Zamejski, so provzročile, da je ostal pristaš one starejše smeri, ki je še pred nedavnim časom vladala v naši liriki.

Iz njegove pesniške duše odseva žarna ljubezen do rodni bratov in širnega slovanstva; verzi njegovi dihaajo tiho otožnost, ki ga dovaja včasih do temnega brezupa, in v groznem strahu prosi Boga usmiljenja, ko napoči: »dies illa«; zataplja se rad v davne čase in v duhu gleda kraje, kjer so mu nekdanj bivali bratje po krvi, a sedaj:

»tuj narod

Preplavil je njih sela, njih poljane« . . .

Bridko ga boli nesreča in socialna beda njegove ožje domovine — Italije, saj:

»Zavita v mrak ječi potrta, gladna.«

Z gnevom se odvrča od »revolucijskih elementov in prevratnikov«, ki bi »radi prevrgli ves družabni red«; saj vidi, kako

„Ogromna tolpa, razbrzdana, ljuta

Divjá, mori, podira

Brez uma in brez čuta.

In dinamit grmi, in mesta, sela

Ruše se v prah . . .«

Tudi svet je študiral pesnik, kar vidimo iz pesmi: »Prijetelju«, »Farizej« in »Iz življenja«, žal, da ne da svojim mislim krepkejše, bolj jedrovite izrazitosti; žal, da se na njegovem pesniškem obzorju redkokdaj pojavi ideja, ki bi pričala o samostojnem premišljevanju socialnih problemov. »Novih idej, ki prešinjajo duhove in razburjajo svet, ni v zbirki. In skoro nikdar mu kri ne zavre v njega pesniškem laboratoriju. Zamejski je miren, pasiven značaj.« (»Slov. Narod«).

Priznati pa moramo, da je Zamejski vkljub grajanim nedostatkom zasadil marsikatero dišečo cvetko na našem Parnasu.

Kako ljubko se čita »Razpršeno listje«! Globok, pristen pesniški čut veje iz teh pesmi; zdi se nam, da si Zamejski baš radi teh drobnih pesmic sme lastiti ime pravega pesnika. — V njih se nam kaže pesnik gorečega ljubitelja slovenstva; saj je pripravljen, če bi bilo treba, dati:

»Domu kri rdečo«.

Bridko obžaluje razpor, ki nas razdvaja in v trpki ironiji poje:

»Živeli Slovenci

Na vse večne čase!

Vedno se in pridno

Trgajte za lase!«

Ljubkega šaljivca se kaže Zamejski v tej-le kitici:

»Ej ti vince zlato,

Meni bilo zdravo!

Ali morebiti

Res mi lezeš v glavo?« --

Najboljše pesmi v zbirki so »vizije«. Vidi se iz njih jasno, da se je pesnik mnogo naučil od Italijanov; saj sam priznava v nekem pismu z dne 12. decembra leta 1882., pišoč: »Dobro bi storili Slovenci, ako bi čitali italijanske klasike. Po mojem mnenju opevajo Italijani bolj pesniške, bolj vzvišene predmete kot Slovenci. Jaz pogrešam v slovenskih pesmih ono vzvišenost, katero toliko slavijo Italijani.«

In res opažamo v vizijah poseben pesniški vzlet, po katerem se odlikuje laško pesništvo; tudi »oblika je v vizijah dovršena. dikcija vznesena in prepletena z mnogimi, morda celo premnogimi retorskimi figurami.« (Sl. Narod). —

Mnogo je pesmi Zamejskega, ki v lepih, pesniških mislih vplivajo na dušo čitateljevo, iz katerih se jasno zrcali za vse lepo in blago vneto duša pesnikova; so pa tudi verzi, v katerih nepravi ali pa prozaični izrazi uničijo pesniško iluzijo, n. pr.: »samote duh nas je davil« (7). »Napeli vso so jezo« (3). »Ni vse propalo za te« (58).

Oglejmo si še nekoliko oblike!

Če prelistas zbirko, se ti glede vnanje oblike hitro pokaže velika razlika posameznih pesmi. Pesnim, ki so bile priobčene že preje v lep-slovnih listih, se ne da Bog ve kaj prerekati; pač pa je oblika vseh doslej še nenatisnjenih pesmi — ki so n. pr. na straneh 1, 7, 41, 46, 55, 56, 59, 68, 70, 74, 78, 81, 84, 86 — v marsičem nedostatna. To je popolnoma umevno; kajti Zamejskemu, kateremu je usojeno bivati tam v laškem Vidmu, je silno težko, da, nemogoče vzdržati s svojimi rojaki in njih živo govorico one tesne vezi, katerih more najmanj pogrešati pesnik.

Naglas je često prisiljen: slávi (str. 2), množíca (2), s službámí (4), podlóstí (41), kaósom (42), ogènj (84).

Nepotrebne apostrofe smo našli na straneh 43, 51. in dva na str. 55.

Slaboglasna sta hijata v verzu:

»In videl te v divnem je uzhitu
Moj duh« (41).

Nenavaden (morda dialektičen?) je velewnikov naglas v teh-le primerih:

»Oh, ne zapustí me«;
»Oj, nebo, se razgrní,« mesto:
Oj razgrní se, nebó!

Enklitike stavlja Z. često na začetek stavka. Nerazumno nam je: »Bed deročih hrup« (80), »Izčezlo vse je?« (83) in pa beseda »prerokba«.

Rime niso vselej vzorne. Čudni sta tudi primeri na strani 42. in 44. —

Končno izrekamo iskreno željo, naj se nam ti, deloma res malenkostni očitki ne tolmačijo kot zoilske zlovoljnosti proti pesniku, katerega visoko čislamo ne samo kot svojega sotrudnika, ampak tudi kot vzornega rodoljuba, živečega v posebnih odnošajih — temveč smatrajo naj se kot dobrohotni migljaji, s katerimi se utegne pesnik sam v bodoče okoristiti. —

T. Doksov.

Srednješolskih izvestij nam je došlo bore malo; ne vemo, ali je temu vzrok malomarnost proti javnim glasilom, ali pa zamerljivost izza prejšnjih let, in dočim nam je došlo celovške višje gimnazije poročilo, smo si sami morali nabaviti ljubljanske višje gimnazije »Jahresbericht«, čigar vvodna